

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26

Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 135/10**

mun. Chișinău

27.09.2023

Ion CREȚU, inspector de integritate principal al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, conducându-se de prevederile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, susținute de art. 7 alin. (1), art. 19, art. 33, art. 34 și art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului averii și a intereselor personale inițiat în privința dnei Gurghiș Tatiana, anul nașterii XXXXX, IDNP- XXXXX, domiciliată în XXXXX, deținând funcția de director al Instituției preșcolare nr. 112 din mun. Chișinău, a întocmit prezentul Act de constatare prin care,

A STABILIT:

În partea incipientă, se reține că, prin Legea nr. 130/2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare din 29.10.2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr.132/2016) și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), aplicabilitatea cărora a fost asigurată de către inspectorul de integritate în conformitate cu art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Astfel, având în vedere că controlul averii și a intereselor personale se stabilește și se efectuează în temeiul art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică, deci pe perioadă distinctă din trecut, actele și acțiunile subsemnatului inspector de integritate întreprinse în cadrul controlului s-au efectuat în conformitate cu prevederile Legilor nr. 132/2016 și 133/2016 în redacțiile corespunzătoare.

În această consecutivitate, la 15.03.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată cu nr. 2128 sesizarea în privința dnei Gurghiș Tatiana, director al Instituției preșcolare nr. 112 din mun. Chișinău.

Potrivit sesizării au fost denunțate mai multe omisiuni și nereguli la declarațiile de avere și interese personale depuse de către dna Gurghiș Tatiana.

La verificarea prealabilă, subsemnatul inspector a stabilit că subiectul declarării a omis declararea mai multor bunuri mobile și imobile deținute în proprietate de către soțul/concubinul său XXXXX.

Totodată, a fost stabilită bănuiala rezonabilă și necesitatea demarării controlului averii și intereselor personale prin faptul achizițiilor efectuate, în raport cu veniturile modeste raportate organelor de resort, după cum urmează: *teren cu nr. cadastral XXXXX; construcții cu nr.*

cadastrale XXXXX; automobil Toyota Land Cruiser a/f 2002, n/i XXXXX; automobil Mitsubishi Pajero Sport a/f 2017, n/i XXXXX, automobil Land Rover Discovery a/f 2000, n/i XXXXX; automobil Toyota Land Cruiser a/f 2008, n/i XXXXX; motocicletă BMW R1200GS a/f 2004, n/i XXXXX.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea 133/2016, dna Gurghiș Tatiana, deținând funcția de director al Instituției preșcolare nr. 112 din mun. Chișinău, este subiect al declarării averii și a intereselor personale.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (4) din Legea 133/2016, responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.

Conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, *”În termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.”*

Astfel, la 24.03.2023 în temeiul art. 28 alin. (1), coroborat cu art. 31 alin. (1) din Legea 132/2016, prin Procesul-verbal nr. 43/10, în privința dnei Gurghiș Tatiana, director al Instituției preșcolare nr. 112 din mun. Chișinău, a fost inițiat controlul averii și a intereselor personale.

Prin demersul nr. 04-10/1875 din 24.03.2023, dna Gurghiș Tatiana a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului averii și intereselor personale și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În conformitate cu prevederile art. 33 alin. (3) din Legea nr. 132/2016, *În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora.*

Potrivit informațiilor și documentelor confirmative obținute de la Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău cu nr. 2879 din 31.03.2023, dna Gurghiș Tatiana a deținut consecutiv funcția de director al Instituției preșcolare nr. 112 din Chișinău începând cu 25.05.2017 pînă la data prezentării răspunsului.

Astfel, inspectorul de integritate concluzionează că, dna Gurghiș Tatiana este pasibil de efectuare a controlului averii și a intereselor personale pentru perioada 25.05.2017 (*data obținerii calității de subiect al declarării averii și a intereselor personale*) – 24.03.2023 (*data emiterii procesului-verbal cu privire la inițierea controlului averii și a intereselor personale*).

Potrivit informațiilor din Registrul de Stat al Populației, Gurghiș Tatiana, d/n XXXXX, IDNP XXXXX este căsătorit începând cu XXXXX cu XXXXX, d/n XXXXX, IDNP XXXXX și au la întreținere copii minori, XXXXX, d/n XXXXX, IDNP XXXXX, XXXXX, d/n XXXXX, IDNP XXXXX și XXXXX, d/n XXXXX, IDNP XXXXX.

Analizând datele indicate referitor la starea matrimonială, inspectorul concluzionează că, soții Gurghiș și XXXXX și-au oficializat căsătoria abia la XXXXX prin actul nr. XXXXX. Însă, de comun au copii minori încă de la XXXXX. Mai mult, potrivit capitolelor de rigoare din declarațiile de avere și interese personale ale dnei Gurghiș Tatiana date cu 16.06.2017,

23.03.2018, 19.03.2021 și 17.03.2022, mereu a fost specificat dl XXXXX drept persoană ce deține calitatea de soț/concubin.

Mai mult, în cadrul controlului soții Tatiana și XXXXX nu au negat concluziile inspectorului cu privire la concubinaj care își au originea în faptele stabilite supra.

Având la bază cele enunțate, inspectorul de integritate a efectuat controlul averii și a intereselor personale în privința dnei Gurghiș Tatiana, dlui XXXXX și a copiilor minori pentru perioada 25.05.2017 – 24.03.2023.

Așadar, pentru perioada 25.05.2017 – 28.10.2021, normele legale prevăzute la art. 2, 26, 32 alin. (1) și 34 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2016 relevă, *Diferența substanțială este - diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă;*

Controlul averii și al intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică;

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică;

Dacă după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al persoanei supuse controlului se constată că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat sau dacă persoana supusă controlului nu se prezintă, în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, să-și prezinte punctul de vedere, inspectorul de integritate întocmește un act de constatare, cauza fiind transmisă în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Dacă recepționarea invitației nu este confirmată mai mult de 30 de zile de la expedierea acesteia, inspectorul de integritate întocmește actul de constatare numai după expirarea a 15 zile de la expedierea unei invitații repetate, indiferent de faptul dacă a fost sau nu confirmată recepționarea invitației repetate, cauza fiind transmisă instanței de judecată competente spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate. Confiscarea se poate referi la întreaga valoare a averii deținute de subiectul declarării, la valoarea unei părți din aceasta sau a unui bun/unor bunuri determinate.

Succesiv, pentru perioada 29.10.2021-24.03.2023, normele legale prevăzute la art. 2, 33 și 34 din Legea nr. 132/2016 relevă, *Diferență substanțială este - diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte;*

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției

publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora;

Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane;

Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Acestora li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică;

În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori de drept privat, inclusiv instituțiilor financiare, cu titlu gratuit, documente și informații necesare pentru efectuarea controlului;

În cazul în care inspectorul de integritate are bănuieli rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită;

În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau privind încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organul de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea are dreptul să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală și ale Serviciului Fiscal de Stat;

Dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege;

Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin.(1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Coroborând normele citate, se relevă că, esența de bază a controlului averii și intereselor personale este de a stabili existența sau inexistența diferenței substanțiale dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei,

concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică pentru aceeași perioadă.

Totodată, calculul diferenței substanțiale constă în aprecierea matematică a corespunderii valorii (*echivalentului bănesc*) averii dobândite cu veniturile nete obținute de către subiectul declarării, împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, altor funcții și calități atribuite la categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, ținându-se cont de diferența admisă de lege.

Așadar, la calcularea diferenței substanțiale se vor lua în calcul și cheltuielile, care pot fi demonstrate, esența celor descrise este stabilită la art. 2 din Legea nr. 133/2016, care definește că, averea este totalitatea bunurilor subiectului declarării, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință, precum și totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în țară sau în străinătate.

Suplimentar, potrivit art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul administrativ al RM, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Având la bază normele citate, în scopul stabilirii existenței sau inexistenței diferenței substanțiale dintre avere dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării Gurghiș Tatiana, dlui XXXXX și membrii familiei, pe parcursul exercitării funcției enunțate (25.05.2017 – 24.03.2023), în temeiul prevederilor art. 20 alin. (1) lit. a)-d) și art. 33 din Legea nr. 132/2016, având la bază sursele de informații declarate pe propria răspundere de către Gurghiș Tatiana în declarațiile sale de avere și interese personale și care au fost validate prin registrele de stat oficiale ale Serviciului Fiscal de Stat, Departamentului cadastru al ASP, Registrul de Stat al Transporturilor și altele, inspectorul de integritate a solicitat informații și documente necesare desfășurării controlului de la instituții de drept public și privat, în baza cărora au fost stabilite următoarele modificări patrimoniale materializate prin venituri și cheltuieli.

Sub imperiul Legilor nr. 132/2016 și nr. 133/2016, în rezultatul examinării materialelor acumulate la dosarul de control și reflectate în tabelul de analiză a calculelor care este parte componentă a dosarului, pentru perioada 25.05.2017 – 24.03.2023 s-au stabilit următoarele modificări patrimoniale ce au însumat sub aspect de Credit (venit), *extrageri/eliberări de numerar din conturile salariale și de prestații sociale avute în gestiune, ridicarea salariului în numerar de la angajator, obținerea creditelor, înstrăinarea imobilului cu nr. cadastral XXXXX, înstrăinare automobile Toyota Land Cruiser, a/f 1999, n/i XXXXX, Mitsubishi Pajero Sport, a/f 2017, n/i XXXXX și Chevrolet Astro, nr. VIN XXXXX și sub aspect de Debit (cheltuieli), achitări servicii în numerar și alimentări de conturi avute în gestiune, achitarea creditelor, achiziție automobile/motocicletă Toyota Land Cruiser, a/f 2002, n/i XXXXX, Land Rover Discovery, a/f 2000, n/i XXXXX, BMW R1200GS, a/f 2004, n/i XXXXX, Toyota Land Cruiser, a/f 2008, n/i XXXXX, Mitsubishi Pajero Sport, a/f 2017, n/i XXXXX, achiziție imobil XXXXX și altele:*

Modificări patrimoniale:	Perioada 25.05.2017	Perioada 01.01.2018	Perioada 01.01.2019	Perioada 01.01.2020	Perioada 01.01.2021	Perioada 01.01.2022	Perioada 01.01.2023

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

	- 31.12.2017	- 31.12.2018	- 31.12.2019	- 31.12.2020	- 31.12.2021	- 31.12.2022	- 24.03.2023
<i>Sold inițial:</i>	-	104 391,80	138 280,00	391 195,00	919 463,00	483 256,00	-54 786,00
<i>Credit lei:</i>	133 391,80	72 400,00	280 840,00	589 162,00	1 138 795,00	103 281,00	28 325,00
<i>Debit lei:</i>	29 000,00	38 511,80	27 925,00	60 894,00	2 031 564,00	641 323,00	32 831,00
<i>Numerar ce urmează a fi reflectat în Declarații de avere și interese personale cazul în care este depășit plafonul în lei:</i>	84 000,00	92 250,00	104 625,00	119 295,00	130 740,00	148 500,00	175 500,00
<i>Numerar reflectat în Declarații de avere și interese personale¹ lei:</i>	-	-	<i>Declarație lipsă</i>	<i>Declarație lipsă</i>	-	-	<i>Declarație depusă în afara perioadei de control</i>
<i>Numerar în lei cu titlu de economii acceptat de inspector la data depunerii declarației reieșind din cele enunțate:</i>	-	<i>La</i> <u>23.03.2018,</u> 92 000,00	<i>Acceptat soldul din tabelul de calcule</i>	<i>Acceptat soldul din tabelul de calcule</i>	<i>La</i> <u>19.03.2021,</u> 130 000,00	<i>La</i> <u>17.03.2022,</u> 148 000,00	<i>Declarație depusă în afara perioadei de control</i>
<i>Sold în lei la data stabilirii diferenței substanțiale:</i>	-	-	-	-	<i>La</i> <u>13.09.2021,</u> <i>diferență substanțială stabilită în mărime de</i> <u>-456 562,00 lei,</u>	-	-

¹ Potrivit art. 4 alin. (1) lit. d) Subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară activele financiare deținute de subiectul declarației și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare.

					ca urmare a achiziționării automobilului de model Mitsubishi Pajero Sport, af 2017, nî XXXXX contra sumei de 480 000,00 lei și încasării numerarului în sumă de 6500,00 lei la aceeași dată;		
Sold final la sfârșitul anului fiscal/perioadei lei:	104 391,80	138 280,00	391 195,00	919 463,00	483 256,00	-54 786,00	- 59 292,00

În această ordine de idei, pentru perioada 25.05.2017-24.03.2023, divizată pe ani fiscali, subsemnatul inspector a identificat o eventuală diferență substanțială ca urmare a unor modificări patrimoniale în anul 2021, la data de 13.09.2021 în suma de **-456 562,00 lei**, diferență ce a fost stabilită între averea dobândită (care a inclus toate modificările patrimoniale specificate supra și care au fost detalizate în tabelul de calcule care este parte componentă a dosarului de control) și veniturile obținute (care a inclus toate modificările patrimoniale specificate supra și care au fost detalizate în tabelul de calcule care este parte componentă a dosarului de control) de către dna Gurghiș Tatiana, dl XXXXX și copii minori.

În concluzie, fiind stabilită diferență substanțială după cum urmează:

La data de 13.09.2021 în suma de **-456 562,00 lei** (soldul incipient al economiilor la data de 12.09.2021 a constituit suma de 29 938,00 lei, la 13.09.2021 a avut loc debitare în sumă de 486 500,00 lei, astfel 29 938,00 lei-486 500,00 lei= -456 562,00 lei).

Sumele enunțate derivă din documentele și informațiile obținute la dosarul de control și care sunt reflectate în tabelul de efectuare a calculelor generate de modificările patrimoniale ale dnei Gurghiș Tatiana, dlui XXXXX și copiilor minori.

Subsidiar în vederea verificării corectitudinii și plenitudinii informațiilor reflectate în declarațiile de avere și interese personale, pentru perioada de control, inspectorul de integritate atestă o multitudine de omisiuni și lipsuri.

Cu privire la omisiunile și lipsurile stabilite, dna Gurghiș Tatiana menționează că nu a fost în suficiente cunoștințe de cauză, astfel a omis completarea informațiile cu privire la

veniturile și proprietățile soțului său XXXXX, or cele mai multe dintre ele sunt înscrise anume pe ultimul.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 33 alin. (10) Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *În cazul în care inspectorul de integritate are bănuieli rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.*

Prin demersul nr. 04-10/4130 din 23.06.2023, în temeiul art. 33 alin. (10) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Gurghiuș Tatiana a fost invitată să prezinte informații privind disponibilitățile financiare/modificările patrimoniale.

La 10.07.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost depusă și înregistrată cu nr. 6069 referința dnei Gurghiuș Tatiana după cum urmează:

”La data de 23.06.2023 eu, subsemnata, am recepționat o scrisoare cu nr. 04-10/4130 din 23.06.2023 prin care am fost informată referitor la faptul că Inspectorul de integritate a inițiat o anchetă vis-a-vis de faptul existenței unei pretinse diferențe substanțiale în averea mea și a soțului XXXXX pentru anul fiscal 2021 în sumă totală de 465 007,00 lei.

În această ordine de idei țin să vă comunic următoarele:

La data de 08.07.2021 eu și sora mea XXXXX am încheiat un contract de împrumut. Astfel conform contractului sus numit XXXXX îmi transmite ie suma de 500 000 lei, iar eu la rândul meu primesc drept împrumut această sumă de bani mă oblig în termen de 5 ani să restitui acest împrumut.

Acest împrumut a fost utilizat de către mine la procurarea unui automobil de model Mitsubishi Pajero Sport pe numele lui XXXXX.

Țin să menționez că dna XXXXX este locuitor permanent al statului Israel, aceasta este angajată în câmpul muncii oficial, respectiv sumele de bani transmise cu titlu de împrumut sunt economiile sale personale.

În vederea susținerii poziției expuse mai sus anexez următoarele înscrisuri:

- 1. Traducerea ce confirmă angajarea în câmpul muncii și remunerația cet. XXXXX;*
- 2. Copia Contractului de împrumut.*

În această ordine de idei țin să menționez că diferența în avere conform calculelor preliminare în mărime de 465 007,00 lei sumă care reiese din actele acumulate la dosarul de verificare a averii, se datorează sumei de bani împrumutate de la cet. XXXXX în temeiul contractului de împrumut din 08.07.2021.”

Subsecvent, inspectorul de integritate, vis-a-vis de explicațiile și justificativele prezentate în punctul de vedere al subiectului controlorului reține următoarele:

Cu privire la plenitudinea și corectitudinea informațiilor din declarațiile de avere și interese personale, inspectorul de integritate acceptă că carențele admise puteau avea loc în circumstanțele descrise și înlătură bănuiala rezonabilă despre comiterea unor eventuale delictе,

însă, potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, reține că cele din urmă reprezintă încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Cu privire la prezentarea informațiilor și justificativelor privind eventuala diferență substanțială stabilită de către inspectorul de integritate între averea dobândită și veniturile realizate pentru aceeași perioadă, în vederea justificării disponibilităților financiare altele decât cele stabilite ca urmare a consultării Declarațiilor de avere și interese personale pentru anii 2017-2022, Sistemului informațional automatizat al Serviciului Fiscal de Stat și al Casei Naționale de Asigurări Sociale cât și a documentelor și informațiilor primite de la instituțiile financiare din Republica Moldova, Agenția Servicii Publice și altor companii și persoane de drept public și privat, inspectorul de integritate reține și combate alegațiile invocate după cum urmează:

1. *În declarația de avere și interese personale a dnei XXXXX pentru anul fiscal 2021, depusă la 17.03.2022, lipsește informația cu privire la împrumutul indicat în punctul său de vedere, pe de altă parte, în declarația nominalizată este prezentă informația cu privire la datoriile contractate de la BC MoldovaAgroindbank SA, astfel, inspectorul de integritate își conturează dubii cu privire la existența pretinsului împrumut de la sora sa, or cele întreprinse de dna Gurghiș Tatiana sunt catalogate ca o acțiune de a eluda eventuala diferență substanțială stabilită de către inspectorul de integritate;*

2. *Potrivit rulajelor bancare ale subiecților controlului, mijloace asemănătoare cu cele împrumutate de la XXXXX nu au intrat, respectiv se deduce că mijloacele a fost transmise prin metoda mai puțin transparentă, în format "numerar", ceea ce din nou atestă lipsă de trasabilitate;*

3. *Adițional, se reține că, pe parcursul desfășurării controlului averii și a intereselor personale în privința dnei Gurghiș Tatiana, XXXXX și a copiilor minori, subsemnatul inspector a interacționat cu subiecții controlului atât telefonic cât și fizic la sediul Autorității cu referire la modificările sale patrimoniale însă, dna Gurghiș Tatiana niciodată nu a specificat despre existența unui împrumut, decât cel contractat de la banca comercială.*

Respectiv, aceste explicații nu au putut fi acceptate ca material justificativ, fiind calificate, drept încercarea subiectului controlului de a masca sursele și proveniența mijloacelor bănești care au fost utilizate în calitate de debite și care au generat diferența substanțială stabilită de către inspectorul de integritate în calculele sus-numite.

Or, așa cum rezultă din declarația de avere și interese personale depusă de Gurghiș Tatiana pentru anul 2021, la capitolul VII Datorii, reflectarea informațiilor cu privire la datoria contractată de la sora sa, nu au avut loc.

Astfel, inspectorul de integritate a luat în calcul toate veniturile obținute legal/justificat și raportate oficial în declarațiile de avere și interese personale ale dnei Gurghiș Tatiana și la organele abilitate și în final rezultă diferența substanțială stabilită.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 923 din 22.12.2020, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021 este de 8716,00 lei, respectiv $8716 \cdot 20 = 174\,320$ lei.

În sensul celor enunțate, inspectorul de integritate atestă că, asupra disponibilităților financiare ce au servit drept surse la efectuarea modificărilor patrimoniale ce au generat diferențe substanțiale la data de 13.09.2021 în suma de **-456 562,00 lei**, subiecții controlului nu a putut prezenta justificative veritabile cu privire la sursele de venit asupra mijloacelor financiare altele decât cele stabilite de către inspector din materialele dosarului de control și care nu ar intra în contradicție cu cele stabilite în prezentul control.

Concluzionând, în temeiul art. 34 alin. (1) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate a efectuat calculele privind stabilirea diferenței

între veniturile nete obținute (*mijloace financiare din care pot fi justificate diferențele substanțiale*) și averea dobândită de Gurghiș Tatiana ceilalți subiecți ai controlului (*care a inclus toate modificările patrimoniale, inclusiv cheltuielile stabilite în prezentul control*), pe parcursul deținerii funcției de director al Instituției preșcolare nr. 112 din mun. Chișinău, astfel, în rezultatul examinării în ansamblu a materialelor acumulate la dosarul de control și calculele reflectate în tabelul de analiză care este parte componentă a dosarului de control, **la data de 13.09.2021** a constatat diferență substanțială în suma de **-456 562,00 lei**.

Așadar, s-a constatat că diferența enunțată a avut loc între averea dobândită (*inclusiv toate cheltuielile ce au fost constatate*) și veniturile nete obținute în timpul exercitării funcției de către Gurghiș Tatiana și care se încadrează în accepțiunea de diferență substanțială prevăzută la art. 2 din Legea nr. 133/2016, deoarece diferența depășește 20 salarii medii lunare pe economie.

În consecință, potrivit art. 34 alin. (5) și (6) din Legea 132/2016 (redacția în vigoare la 29.10.2021), *În situația prevăzută la alin.(3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea respectivă se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.*

În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare.

Potrivit art. 23 alin. (6) și (7) din Legea nr. 133/2016, *Subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică și/sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electivă, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau de la data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție electivă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului.*

În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese.

Totodată, luând în considerație că în cadrul controlului averii și intereselor personale au fost solicitate informații de la toate sursele de venit stabilite, cum ar fi sursele de venit indicate pe propria răspundere de către Gurghiș Tatiana în declarațiile sale de avere și interese personale și sursele de venit indicate în fișele de verificare a obligațiilor fiscale ale SIA al Serviciului Fiscal de Stat, precum și faptul că subiectul controlului nu a putut prezenta justificative (*acte confirmative de proveniență și care nu ar intra în contradicție cu informațiile reflectate în declarațiile de avere și interese personale depuse pe parcursul deținerii calității de subiect al declarării averii și a intereselor personale și concluziile formulate în prezentul act*) privind disponibilitățile financiare ce sunt constatate ca diferențe între veniturile sale în raport cu cheltuielile sale pentru aceeași perioadă, inspectorul de integritate conchide că deținerea averii stabilite în cadrul controlului ca diferență substanțială are caracter nejustificat.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 34, 35 și art. 36 din Legea 132/2016 și art. 23 alin. (5-7) din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dna Gurghiș Tatiana, director al Instituției preșcolare nr. 112 din mun. Chișinău în circumstanțele descrise în prezentul act.
2. Se constată diferență substanțială și deținerea averii cu caracter nejustificat, în mărime de **-456 562,00 lei în anul fiscal 2021 la data de 13.09.2021**, diferență ce a fost constatată între averea dobândită și veniturile obținute în aceeași perioadă de către dna Gurghiș Tatiana, XXXXX și membrii familiei.
3. Se transmite, prezenta cauză în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate în condițiile prevăzute la art. 34 alin. (5) din Legea nr. 132/2016.
4. Se dispune încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu în condițiile prevăzute la art. 34 alin. (3) din Legea nr. 132/2016.
5. Se decade, dna Gurghiș Tatiana din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electivă, pe o perioadă de 3 ani și se înscrie în Registru în condițiile prevăzute la art. 23 alin. (5) - (7) din Legea nr. 133/2016.
6. Se aduce la cunoștința dnei Gurghiș Tatiana actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr.4.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate**

Ion CREȚU